

1 9 1 9

SUOMEN ASIANAJAJAT
FINLANDS ADVOKATER

HE 45/2026 VP LUONNOS HE:KSI YHDENVERTAISUUS- JA TASA- ARVOELIMISTÄ ANNETTUIJEN DIREKTIIVIEN TÄYTÄNTÖÖNPANO KOSKEVAKSI LAINSÄÄDÄNNÖKSI

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan kuuleminen 24.4.2026

Suomen Asianajajat

AA Sonya Walkila

SUOMEN ASIANAJAJAT
FINLANDS ADVOKATER

LUONNOS HE:KSI YHDENVERTAISUUS- JA TASA-ARVOELIMISTÄ ANNETTUIEN DIREKTIIVIEN TÄYTÄNTÖÖNPANOJA KOSKEVAKSI LAINSÄÄDÄNNÖKSI

- Suomen Asianajajat pitää esityksen tavoitteita kannatettavina. EU:n yhdenvertaisuus- ja tasa-arvoelimiä koskevien direktiivien täytäntöönpanolla vahvistetaan syrjinnän uhrien oikeussuojaa, viranomaisten riippumattomuutta ja toiminnan läpinäkyvyyttä.
- Esityksellä on kuitenkin selkeitä vaikutuksia oikeudenkäyntimenettelyihin ja oikeussuojakeinoihin. Sen vuoksi on tärkeää arvioida ehdotuksia erityisesti oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin, prosessuaalisen tasapuolisuuden ja asianajajan roolin näkökulmasta.
- Kirjallisessa lausunnossamme olemme käsitelleet kuutta teemaa. Nostan tässä esiin niistä neljä keskeistä.

1) VALTUUTETTUJEN ROOLI TUOMIOISTUIMISSA

- Suomen Asianajajat pitää perusteltuna, että tasa-arvovaltuutetulle säädetään oikeus tulla kuulluksi tasa-arvolain soveltamista koskevissa asioissa. Asiantuntijaviranomaisen kuuleminen voi parantaa oikeudenkäyntien laatua.
- Samalla korostamme, että valtuutetun roolin on pysyttävä asiantuntijaroolina, ei yksittäisen osapuolen tosiasiallisena tukijana.
- Oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin näkökulmasta on tärkeää, että tuomioistuimien ja asianosaiset hahmottavat valtuutetun roolin selkeästi ja että asianosaisilla on tosiasialliset mahdollisuudet lausua valtuutetun lausumasta.

2) TOIMIVALLAN DELEGOINTI ESITTELIJÖILLE

- Suomen Asianajajat pitää lähtökohtaisesti perusteltuna, että vakiintuneen soveltamiskäytännön asioita voidaan siirtää esittelijöille.
- Delegoinnin rajat tulee kuitenkin määritellä selkeästi. Tulkinnanvaraiset tai periaatteellisesti tärkeät kysymykset tulee aina ratkaista valtuutetun itsensä toimesta.
- Lisäksi delegoinnin käytäntöjen on oltava avoimia myös asianosaisille ja heidän avustajilleen.

3) SOVINTOMENETTELY JA KANNEAJAN KESKEYTYMINEN

- Suomen Asianajajat pitää erittäin myönteisenä sitä, että hyvityskanteen määräaika keskeytyy valtuutetun johtaman sovintomenettelyn ajaksi. Se parantaa aidosti mahdollisuuksia sovintoon ilman, että uhrin oikeus tuomioistuinkäsittelyyn vaarantuu.
- Korostamme kuitenkin, että menettelyn alkaminen ja päättyminen on dokumentoitava selkeästi. Osapuolille ja heidän avustajilleen on oltava yksiselitteistä, milloin kanneaika on keskeytynyt ja milloin se alkaa uudelleen kulua. Tämä on oikeusvarmuuden ja asianajajan ammatillisen vastuun kannalta välttämätöntä.

4) RATKAISUKÄYTÄNNÖN AVOIMUUS

- Velvollisuus julkaista tiivistelmiä merkittävimmistä lausunnoista parantaa oikeudellista ennakoitavuutta.
- Samalla on huolehdittava yksityisyyden suojasta ja riittävästä anonymisoinnista, erityisesti pienillä aloilla ja pienissä työyhteisöissä, joissa osapuolten tunnistettavuuden riski on tavanomaista suurempi.

KOKOAVASTI

- Keskeistä on varmistaa prosessuaalinen tasapuolisuus tuomioistuimissa, delegointisäännösten selkeä ja rajattu käyttö, sovintomenettelyjen oikeusvarmuus sekä viranomaistoiminnan avoimuus yksityisyyttä kunnioittaen.

1 9 1 9

SUOMEN ASIANAJAJAT
FINLANDS ADVOKATER